

Кам'янець-Подільська міська рада
Управління освіти та науки
Науково-методичний центр
Лабораторія дошкільної освіти

РОЗВИТОК ВОКАЛЬНО-ХОРОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

*Капелюхівська А.О.,
музичний керівник
ДНЗ №23*

2017

Укладач

Капелюхівська А.О. – музичний керівник закладу дошкільної освіти №23 «Лелека», м. Кам'янець – Подільського

Посібник містить методичні рекомендації щодо розвитку вокально-хорових здібностей дітей дошкільного віку, впровадження інноваційних методів, ігрових прийомів.

Посібник рекомендовано вихователям-методистам, музичним керівникам закладів дошкільної освіти

Зміст

1. Вокальний спів - важлива складова гармонійного розвитку дошкільника.....	4
2. Впровадження інноваційних методів та прийомів навчання співу дошкільників.....	13
4. Використання ігрових прийомів у розвитку вокально-хорових здібностей дошкільнят.....	17
5. Взаємодія музичного керівника з вихователями та батькам у розвитку співочих навичок.....	20
6. Додатки.....	22
Програма вокально-хорового гуртка «Іскринки».....	22
Календарний план роботи гуртка вокально-хорового співу.....	28
Музично-дидактичні ігри для розвитку вокальних здібностей дітей.....	40
Фестиваль пісенної творчості «У пісні крила виростають».....	44
Майстер-клас для музичних керівників на тему: «Нові методи та прийоми вокально-хорової роботи».....	49
7. Список використаних джерел.....	53

Вокальний спів - важлива складова гармонійного розвитку дошкільника

«Музика, мелодія, краса музичних звуків – важливий засіб морального та розумового виховання людини, джерело благородства серця і чистоти душі»

В.Сухомлинський

Мистецтво співу ще в період античності вважалося першою ознакою наявності у людини освіти. Спів є природним способом вираження естетичних почуттів, дійовим засобом активного залучення дітей до музики. З усіх видів виконавського мистецтва він є найдоступнішим для дітей видом музичної діяльності, порівняно легко засвоюється ними, не вимагає значної підготовки. Тому спів здавна розглядався як один з основних засобів музичного виховання.

Вокальна культура сприяє всебічному і гармонійному розвитку особистості. Формує слух, мовлення і мислення, емоційно-моральну сферу дошкільника, розвиває творчість та креативність. У процесі співу діти засвоюють музичну мову, пізнають жанрову основу пісні. У них розвиваються музичні здібності, емоційний відгук на пісню, виховується інтерес до музики.

Спів залишається самим доступним, розповсюдженим та популярним видом музичної діяльності серед дітей будь-якого віку, але дошкільний вік

має особливе значення. Це найбільш сприятливий період для формування і розвитку співочого голосу. У перші три роки за сучасними науковими дослідженнями формується 75% мозку людини. В цей період закладаються базові елементи психічного, фізичного,

інтелектуального та морально-духовного розвитку дитини. Загальний музичний і вокальний розвиток починається з раннього віку дитини і навіть ще до її народження.

Заняття співом є важливою складовою гармонійного розвитку дошкільника. Виховання слуху і голосу дитини надає позитивний вплив на формування мови, а мова, як відомо, є матеріальною основою мислення. Спів допомагає вирішити деякі проблеми звуковимови. Планомірне вокальне виховання чинить сприятливий вплив на фізичне здоров'я дітей, розвиває дихальну систему, яка впливає на стан серцево-судинної. Отже, мимоволі займаючись дихальною гімнастикою, дитина зміцнює своє здоров'я.

Музичні здібності дитини базуються на їх психомоторній та емоційній природі. Емоційний зміст музики сприймається слухачем у першу чергу і викликає емоційну реакцію, а разом з нею рухову, відтворює довжину, голосність та частоту звуків. Саме у процесі співу розвивається музичний слух дитини, як найважливіший чинник розвитку інших її музичних здібностей та музичної культури.

У співі успішно формується весь комплекс музичних здібностей: емоційне відчуття музики, ладове відчуття, музично-слухові уявлення, відчуття ритму. Спів активізує розумові здібності, розвиває естетичні і моральні уявлення дітей.

Завдання та етапи навчання вокально-хорового співу дошкільнят

Виконуючи вимоги Базового компонента дошкільної освіти, програми розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільня», в процесі навчання дітей співу вирішуються наступні завдання:

- формування у дітей співочих умінь і навичок, навчання чисто і виразно виконувати пісні;
- навчання дітей співати на заняттях і поза ними, як за допомогою дорослого, так і самостійно, у супроводі інструменту і без супроводу;
- розвиток у дітей музичного слуху, уміння розрізнати правильний і неправильний спів, звуки по висоті і тривалості, слухати себе під час співу і

виправляти свої помилки;

- сприяти прояву початкових форм дитячої пісенної творчості.

Розвиваючи вокальні здібності дошкільників, необхідно дотримуватися наступних вимог щодо організації і проведення вокального заняття:

- тривалість заняття відповідає віку дошкільників;
- під час співу враховувати усі психофізіологічні особливості дошкільнят, особливості розвитку їх голосу і слуху;
- поєднувати вокальну роботу з руховою, ігровою, театралізованою діяльністю дитини;
- музичний матеріал підбирати цікавий, художній, відповідно віку дошкільників;
- обов'язково застосовувати різноманітні наочні методи і прийоми у вокальній роботі з дошкільниками;
- активізувати вокальну роботу дітей різноманітними формами і засобами, включати у заняття сюрпризні моменти та казкові елементи;
- використовувати у роботі індивідуальний підхід;
- створювати позитивну атмосферу та ситуацію успіху в процесі вокальної роботи;
- підтримувати тісну педагогічну співпрацю з батьками, спрямовану на розвиток вокальних здібностей кожного малюка.

Навчання дітей вокально-хорового співу здійснюється під час групових, індивідуальних музичних занять, та занять вокального гуртка.

Навчаючи дошкільнят співу, обов'язково необхідно враховувати їх фізіологічні особливості. Так, як голосові зв'язки у них тонкі і короткі, розмір гортані в три рази менший, ніж у дорослого - менший і об'єм легенів. Завдяки цьому звуки, що видаються дітьми легкі і високі, але слабкі.

При розучуванні пісні велике значення має співоча постава. Тому під час співу дітей навчаю сидіти прямо, не піднімаючи плечі і не напружуючи м'язи шиї, правильно дихати і т.д. Міміка під час співу справляє особливе

враження на дошкільників. Інтерес дітей до пісні зростає навіть при незначній зміні виразу обличчя дорослого. Так, виконання жартівливої, веселої пісні необхідно супроводжувати усмішкою. Іноді достатньо трохи помітного руху брів або губ, щоб створити потрібний настрій. Це додає співу особливої виразності. Важливе значення при навчанні дошкільників мають диригентські жести. Як правило, свій спів музичний керівник супроводжує плавними або уривчастими рухами руки. Це сприяє ефективнішому засвоєнню основних співочих умінь і навичок.

В роботі з дітьми з розвитку співочих навичок необхідно керуватися наступними принципами:

1. Цілеспрямованість, систематичність, плановість. Полягає в чіткому плануванні занять з дітьми, їх систематичність і цілеспрямованість. Для музичного розвитку дітей дуже важливо, щоб пісня звучала в різних видах діяльності дошкільників, а не тільки на музичних заняттях. Пісня може звучати під час ранкової гімнастики, на прогулянці в теплу пору року, під час трудових процесів, занять з різних розділів програми.
2. Принцип диференційованого підходу до роботи з дітьми та обліку їх індивідуальних особливостей.
3. Принцип доброзичливості та відкритості.

Підбір репертуару, мабуть, найголовніше і складне завдання - знайти таку пісню, яка була б співзвучна настрою дітей, відображала їх інтереси та уявлення про навколишній світ, духовно розвивала їх, була доступна для виконання. Для кожної вікової групи підібраний цікавий і доступний матеріал, з допомогою якого можна вирішити різні проблеми розвитку вокальних навичок. Адже пісні, потішки викликають у дітей позитивні емоції, створюють радісний настрій, виховують оптимістичний характер.

Після підбору репертуару починається вокально-хорова робота. В першу чергу, дітям нагадуються правила співочої установки, і постійно контролюється їх виконання, адже від того, наскільки вільно і, в той же час, активно відчуває себе співак, залежить відповідний фізичний стан, правильне

дихання, необхідний характер звуку, емоційність.

Співоча установка - це правильне положення корпусу при співі, від якого значною мірою залежить якість звуку і дихання. При навчанні дітей співу треба стежити за тим, як діти сидять, стоять, тримають голову, корпус, як відкривають рот.

Співоча установка (правила співу):

- сидіти (стояти) рівно;
- не сутулитися;
- корпус і шию не напружувати;
- голову тримати прямо, не нахилиючи її і не опускаючи, але без напруги;
- дихання брати вільно (не брати в середині слова);
- співати природним голосом, уникаючи різкого, форсованого звучання;
- рот треба відкривати вертикально, а не розтягувати в ширину щоб уникнути крикливого, «білого» звуку;
- нижня щелепа повинна бути вільна, губи рухливі, пружні.

Роботу над піснею умовно можна розділити на кілька етапів:

1 етап - ознайомлення з новим музичним твором. На цьому етапі використовуються різні методичні прийоми, які готують дітей до цілеспрямованого прослуховування пісні:

- коротке вступне слово про даний твір (назва пісні, автори музики і тексту);
- пояснення незрозумілих слів;
- читання віршів і міні-розповіді, які налаштовують дітей на більш глибоке сприйняття музичного образу;
- розгадування загадок, ребусів;
- залучення дітей до діалогу при обговоренні пісенного образу.

Такі прийоми допомагають пробудити у дітей інтерес до співу, бажання більш уважно слухати пісню і приступити до її розучування.

2 етап - розучування пісні. Завдання цього етапу - створити атмосферу співпереживання даного твору. Дуже важливо, при сприйнятті дітьми музики, розвивати їхню уяву, емоційний відгук, мислення, судження. Необхідно співати красиво, емоційно, щоб зацікавити дітей новою піснею.

Після прослуховування пісні проводиться бесіда з дітьми про характер твору, його зміст, найбільш яскраві засоби, якими користувався композитор, намічаються виконавські прийоми. Такий аналіз підготовлює дітей до розучування пісні і, в той же час, показує, наскільки уважно вони слухали музику і як глибоко її зрозуміли, і допомагає розкрити художній образ твору.

На цьому етапі велику роль відіграють вправи для розвитку співочих навичок. З їх допомогою діти розучують важкі мелодійні ходи, що зустрічаються в пісні. Робота над складними мелодіями на матеріалі самої пісні вимагає багаторазових повторень, які знижують інтерес дітей до пісні. Тому вправи, які допомагають долати труднощі, засвоїти співочі навички необхідно проводити в ігровій формі.

На етапі формування вокально-хорових навичок в роботу включаються одночасно майже всі елементи вокально-хорової техніки, а в наступні періоди вони поглиблюються.

Їх послідовність виглядає наступним чином.

Спочатку проводиться робота над виробленням наспівності звучання на основі елементарного володіння співочим диханням, яке істотно впливає на чистоту і красу звуку, виразність виконання. Це складний і тривалий процес, тому на початковому етапі навчання він зводиться до оволодіння плавним і рівномірним вдихом та видихом, не перериває музичну фразу. Такий видих

багато в чому залежить від правильно взятого дихання. Дуже важливо навчити дитину правильно і в потрібному місці брати дихання. Необхідно, щоб дитина зрозуміла, що від неї хочуть: «Ось дивіться, я співаю всю фразу на одному диханні, а доспівати не можу. Чому? Спробуй ти». «Не вистачило сили». «Правильно, тільки не сили, а повітря. Значить треба його знову набрати в легені. Зітхання і співаємо далі».

Навчити дітей спокійного вдиху, не переобтяженому повітрям, без участі плечей допомагають вправи з дихальної гімнастики О.М. Стрельникової («Долоньки», «Погоничі», «Насос», «Кішечка» та інші). Надалі завдання ускладнюється - діти вчаться швидкому спокійному вдиху в рухомих піснях і між фразами.

Робота над співочим диханням пов'язана із звукоутворенням. Звукоутворення при правильній постановці голосу має бути природним, дзвінким і легким, діти повинні співати без крику та напруження. Для правильного звукоутворення велике значення має чітка робота голосового апарату (нижньої щелепи, губ, м'якого піднебіння з маленьким язичком). Зі звукоутворенням тісно пов'язана така якість звуку, як пісенність.

Щоб навчити дітей співати протяжно, треба, починаючи з молодшої групи, вчити їх протягувати окремі звуки, закінчення музичних фраз. Розвитку протяжності допомагає виконання пісень, написаних у помірному або повільному темпі, а також розучування пісень спочатку в уповільненому темпі. Для хорошого звукоутворення велике значення має правильна вимова голосних і приголосних. Дикція у співі дещо відрізняється від мовної вимови.

Робота над дикцією починається з формування округлих голосних і чіткої вимови приголосних в помірних за темпом піснях, а потім, і веселих, жартівливих, які вимагають рухливості артикуляційного апарату. Умовою гарної дикції та виразного співу є розуміння дітьми змісту слів, музичного образу пісні.

Тому спочатку необхідно визначити зміст пісні, пояснити незрозумілі слова. Для вироблення навиків виразної дикції рекомендується використовувати: вправи артикуляційної гімнастики, скоромовки, чистомовки, мовленнєву гімнастику, ритмодекламації.

Чистота інтонування (*точне відтворення мелодії*) залежить від музичного оточення дитини і вимагає постійної роботи над вдосконаленням слуху. Одна з причин неправильної інтонації - невміння користуватися середнім та верхнім регістром. В цьому випадку необхідно використовувати транспонування мелодії в зручну для дитини тональність. Спочатку дітям пропонуються вправи на звуконаслідування, потім спів примовок. Бажано, щоб мелодія рухалась зверху вниз: це відразу налаштовує голосовий апарат на високе звучання. Для ефективності використовуються «живі картинки» з рухомими деталями (*вправи «Драбинка», «Дім на горі», «Співай зі мною» тощо*). Щоб діти чисто інтонували необхідно систематично повторювати вивчені пісні з супроводом та у стилі а капели.

Ансамбль у дітей досягається поступово. У другій молодшій групі на початку року малюки включаються в спів лише після того, як почне співати педагог, а вже в кінці року починають пісню по закінченні музичного вступу.

Помітний результат у формуванні навичок ансамблю і ладу у малюків та у старших дітей - дає прийом співу «ланцюжком». Малюки освоюють його, «граючи з пісенькою». Для такої гри підходять пісеньки з повторюваними музичними фразами, (*наприклад, народна пісня «Півник» обр. М. Красева, «Зайчик» обр. Г.Лобачева та інші*). У середній групі використовуються різноманітні варіанти перекличок: спів «ланцюжком», дуєтом, тріо (*разом з вихователем*), почерговий спів (*вихователь, діти, музичний керівник*). У такій послідовності вдосконалюється ансамблевий лад і у дітей старших груп. Тут

до співу «по ланцюжку» додаються «пісеньки-ехо» і «спів про себе». Така робота з розвитку навичок злитого співу має мета - навчити дітей інтонаційно точно виконувати мелодії при колективному інтонуванні в унісон.

Для того, щоб діти швидко запам'ятали пісню можна використовувати вказівки (Ця пісня легка, ви її повинні швидко запам'ятати.) та запитання (Як починається перший куплет?, Про що співається у другому?). Можна пограти з дітьми в «Підказку»: музичний керівник співає пісню з зупинками і чекає, коли діти закінчать фразу.

3 етап - виконання пісні. Діти вже оволоділи співочими навичками і вільно виконують вивчений матеріал. Якщо пісня сподобалась, діти співають її за власним бажанням не тільки на заняттях. Вони надовго запам'ятовують її, включають в ігри, із задоволенням «виступають» перед глядачами.

Кожна пісня вимагає свого сценічного втілення. Цей етап роботи над піснею найбільше подобається дітям. Виступ на публіку — це дуже відповідальна

подія, напередодні якої діти часто бувають напруженими, розгубленими, надмірно збудженими, а інколи навіть наляканими. Та оскільки у дитячому садку святкові ранки, театральні постановки перед великою кількістю глядачів проводяться досить часто, педагоги (музичні керівники та вихователі) мають уміти за допомогою певних психологічних прийомів налаштувати своїх

вихованців на майбутній виступ.

Впровадження інноваційних методів та прийомів навчання співу дошкільників

Дошкільники, особливо молодшого віку, часто не співають, а просто вимовляють слова «говіркою». Тому навчаю дітей виконувати протяжно звуки і не «ковтати» закінчення музичних фраз. Велике значення для протяжного співу мають правильне дихання і вокальна дикція. Дітей молодшого дошкільного віку навчаю брати дихання між словами, не розриваючи їх, а старших дітей - між музичними фразами.

Розвиваючи у дошкільників правильну дикцію, домагаюсь активності, рухливості артикуляційного апарату, округлого звучання голосних, чіткої вимови приголосних, правильної вимови слів. Обов'язково пояснюю дітям значення слів тексту і навчаю їх правильної вимови під час співу. Вироблення чіткої вокальної дикції сприяє виразному виконанню пісень.

Перед розучуванням пісень проводжу розспівування, використовуючи цікаві технології, методи та прийоми, досвід сучасних педагогів-практиків. Цікавим є досвід кандидата педагогічних наук, доцента, викладача Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка - Мартинюк Л. В., яка пропонує керуватися наступними принципами - пріоритетами, які повинні домінувати в підготовці співаків:

Значну користь у розвитку співочого голосу, музичного слуху і координації голосу і слуху, відіграють вправи запропоновані Л. В. Мартинюк:

- «Візьми звук в руки»,
- «Малюємо музичну фразу»,

- мімічний тренінг «Дзеркальне відображення»,
- різноманітні розспівки для розвитку правильного звукоутворення, дихання, дикції, чистоти інтонування.

У роботі над постановкою голосу дітей, стимулюванні м'язів, що беруть участь у звукоутворенні використовують фонопедичні вправи В. Ємельянова. В залежності від поставлених завдань, ці вправи поділяються на кілька груп:

- голосові сигнали домовної комунікації:шип, сипіння, скрип, хрип, свист тощо;
- керування артикуляційною мускулатурою;
- довільне керування регістрами;
- формування механізму прикриття.

Фонопедичні вправи сприяють розширенню діапазону, збільшенню сили й яскравості голосу, легкості звучання, співучості голосу, а також розкнутості співочого процесу. Подібні вправи виконують роль творчих завдань, розвивають загальну моторику організму і, що найголовніше, роблять процес роботи над вправою цікавим, захоплюючим, образним.

Зразком таких вправ може бути озвучення вірша О.Вациєтиса «У кого що всередині» та вправа «Весняні голоси», які спрямовані на розвиток артикуляційної моторики дихання, гнучкості голосового діапазону, розуміння звукозображальної мови.

Значне місце серед інновацій займає система музичного виховання Золтана Кодая. Серед основних методичних прийомів — використання співу як основного засобу ефективного розвитку музичних здібностей дітей та набуття ними музичної грамотності. На початковому етапі навчання діти ознайомлюються з найпростішими інтервалами і ритмічними малюнками через пісенний фольклор. Згодом вивчають пісні, написані спеціально для дітей, і лише потім - твори видатних композиторів.

Відносна сольмізація — це спів з називанням умовних складів, закріплених за кожним ступенем звукоряду, незалежно від його абсолютної

висоти. Назва ладо-тональних ступенів за Кодаєм: до, ре, мі, фа, со, ля, ті.

Назви складів визначають ступеневі співвідношення ладу, а не абсолютну висоту звука. Оскільки склади до, ре, мі, фа, соль, ля, сі укорінилися у свідомості музикантів як абсолютні назви нот і звуків, естонські та латиські методисти, наслідуючи принцип зміни назв ладо-тональних ступенів натурального звукоряду мажорного ладу Золтана Колдая, створили нову систему складових позначень:

- засвоєння ладо-тональних ступенів за методикою Золтана Кодая розпочинається у такій послідовності: зо-ві (III-V ступені), ра (VI ступінь), йо (I ступінь) та низхідний мажорний тризвук (зо-ві-йо), ле (II ступінь), на (IV ступінь), октавний звук першого ступеня йо, зо (V, нижній) ступінь ті (VII ступінь);

- відтворення ручних знаків — це дії, які демонструють зв'язок висоти звука та його нотного запису, встановлюють міцні умовно-рефлекторні зв'язки, концентрують увагу дітей. Ручні знаки дають змогу формувати моторні навички, які необхідні для вільного читання нот та запису мелодій не просто за звуками, а за інтонаціями. За допомогою ручних знаків дитина краще усвідомлює відносну висоту звука та легше координує висоту звучання власного голосу зі слухом.

- використання складових позначень допомагає дітям зрозуміти тривалість розгортання у часі музичних тривалостей. Наприклад: четвертна нота позначається складом «та», восьмі ноти — складами «ті-ті», половинна нота — «та-а» тощо. Найчастіше ці склади використовують під час читання нот з листа або виконання ритмічного малюнку музичного твору. Складові позначення дуже допомагають дітям сприймати і відтворювати різноманітні ритмічні малюнки. Так, вимовляючи відповідні склади, діти мимоволі правильно вистукують ритм. Крім того, під час відтворення ритмічних одиниць та промовляння складів мовленнєвий аналізатор пов'язує слух, голос і рух — а це сприяє глибокому і свідомому засвоєнню ритму, прокладає шлях до звуковисотної координації слуху й голосу.

Для розвитку відчуття ритму, ліпшого опанування нових ритмічних комбінацій Золтан Кодай запропонував застосовувати ритмічні рухи — ходьбу, біг, маршування, плескання у долоні. Ці рухи діти можуть виконувати під час слухання музики, співу або різноманітних ігор.

На початковому етапі музичного виховання у процесі вивчення пісень та віршів, ритмічних малюнків дуже важливо користуватися методом імітації. Поступово те, що діти засвоїли на практиці, несвідомо за допомогою імітації прийде у процес свідомого виконання. Заохочення дітей до імпровізації ритмічних та мелодійних поспівок, імпровізації у заданій музичній формі, створення мелодійного або ритмічного остінато — дуже важливий метод музичного виховання дітей за Кодаєм.

У процесі розвитку вокальних здібностей дітей старшого дошкільного віку використовую елементи технології К. Орфа: супровід співу грою на

дитячих музичних інструментах, відтворення різними звуками (оплесками, притупами) ритму музики, пісні.

З дітьми, які проявляють вокальні дані, проводжу заняття гуртка вокально-хорового співу «Іскринки», які допомагають визначити інтерес до пісні, музики, розвивати їх вокальні здібності та спрямовувати подальше навчання у школі мистецтв, дитячому театрі пісні «Любава». Залучаю вихованців гуртка до участі у міських конкурсах, фестивалях, масових заходах, що відіграє важливу роль у розвитку артистичних даних.

Використання ігрових прийомів у процесі навчання співу дошкільнят

Розвиток співочих навичок є одним із завдань музичного виховання дітей в дошкільному закладі. З метою розвитку творчих здібностей дітей, намагаюся підбирати спеціальний музичний репертуар, що включає доступні дітям явища, виражає різноманітні емоції. Для досягнення оптимального результату найкраще використовувати ігрову методику навчання дітей співу, так як саме таким шляхом їм буде легше засвоїти весь матеріал і сформувати навички. Ігрова методика навчання є особливо цікавою, привабливою, дає дітям радість і емоційний підйом; інтерес і увага до співу у деяких дітей стають більш стійкими і головне — розучування пісні проходить легко і радісно!

Вправи (спів для дітей):

- Артикуляційна гімнастика
- Ігри та вправи, що розвивають мовне і співоче дихання
- Розвиваючі ігри з голосом
- Мовні зарядки
- Мовні ігри та вправи
- Ритмодекламація

Їх загальна мета — легко і непомітно підготувати голоси дітей до співу: розігріти м'язи мовного і дихального апарату, загострити інтонаційний слух, підвести дітей до відтворення музичних звуків, зробити навчання співу більш легким, зрозумілим і привабливим заняттям

У процесі занять використовую пісеньки - вправи, творчі завдання, які сприяють поступовому виробленню природного, легкого звучання голосу, чистоти інтонування. Для того щоб конкретизувати враження, пробудити фантазію дітей, продемонструвати знайомі і мало знайомі образи, в музичному вихованні використовую ігри.

Для розвитку звуковисотного слуху в дітей старшого дошкільного віку застосовуються дидактичні гри з «Музичного букваря» Н.А.Ветлугіної: «Дзвіночки» - для зіставлення трьох звуків, різних за висоті, «Скільки нас

співає?»- для розвитку гармонійного слуху, «Музичне відлуння» - для розвитку музичного слуху і чистоти інтонації, «Вчений цвіркун» - для формування ладотонального слуху.

Розвитку пісенної творчості дітей сприяють навички сольного співу. Чим старші діти, тим більше я приділяю уваги роботі над звукоутворенням, навчаю співати природно, легко, дзвінко, співуче. Наприклад, для чистого інтонування я дуже часто використовую гру «Музичний телефон», яка допомагає дітям правильно і виразно виконати будь-яку пісню. Для закріплення знайомих пісень використовую гру «Чарівна дзиґа»: діти впізнають пісню за вступом, приспівом, які виконую на фортепіано, за музичною фразою, зіграною на дитячих музичних інструментах. У вільний час діти дуже люблять грати в музично-дидактичні ігри, пов'язані зі співом, наприклад «Музичний магазин», «Музична драбинка» і фланелеграф, на якому, викладаючи ноти-кружечки, діти навчаються правильно передавати мелодію, визначати висоту звуків. Для організації гри «Склади пісню за ритмічним малюнком» я використовую фланелеграф і маленькі картки із зображенням довгих і коротких звуків. За допомогою карток діти викладають на спеціальних смужках ритмічний малюнок пісні, що прозвучала. Свої уявлення про ту чи іншу пісню діти передають у малюнках. Зміст їх складають пісні, що сподобалися.

Велике значення я надаю розвитку звуковисотного і тембрового слуху. Цьому сприяють такі ігри, як «Де мої дітки?», «Хто в будиночку живе?». Діти за допомогою звуконаслідування передають голоси тварин: кішки – кошеняти, собаки - цуценяти, кози – козеняти тощо. Не всі діти відразу можуть передати голоси великої і маленької тварини. Прислухаючись до дітей, що низько співають, іноді примовляю: «Це не мої курчата, мої співають високими голосами». Кожному з дітей хочеться заспівати так, як слід. Позитивні результати дає і індивідуальна робота з дітьми. Поступово діти починають чистіше інтонувати. У музичних іграх особливо яскраво себе проявляють діти з розвиненими музичними здібностями, вони завжди

бувають гарними організаторами, відчують, що здатні зацікавити, порадувати навколишніх. У вільний від занять час ці діти самостійно організують різні музичні ігри, беруть на себе головні ролі в них.

Враховуючи, що творчі можливості дітей індивідуальні, намагаюся створити найкращі умови для самовираження кожному своєму вихованцю, підтримати невпевненого в собі, зупинити тих, хто висміює невдалий досвід товариша. І навіть якщо пісенна імпровізація дійсно примітивна і нецікава, прагну запевнити маленького виконавця, що варто ще трохи попрацювати, і прийде успіх.

Роботу над пісенною імпровізацією дітей веду поетапно. На першому етапі використовую епізод «Знайомство». Діти із задоволенням проспівують свої ім'я та прізвище, адресу, ім'я мами. На другому етапі націлюю дітей на створення своїх мелодій. Для цього використовую різноманітні звуконаслідування (цокання годинника, звучання барабана), імітацію голосів зозулі, кішки, передачу голосом різного настрою персонажів (котик видужав - захворів). Потім діти вигадують співочі переключки: «Олено, де ти?» - «Я тут». На третьому етапі вчу дітей складати мелодію на заданий текст (вірші Л. Савчук, народні пісеньки, забавлянки). Пропоную дошкільнятам скласти пісні на вивчені в групі вірші. На заключному етапі дітям старшої групи пропоную таке творче завдання, як твір-мелодія в заданому жанрі. Такі пісенні імпровізації діти придумують на склади: тра-та-та - марш, а-а-а - вальс, ля-ля - полька, спів з закритим ротом м-м-м - пісня. Дітям дуже подобається співати індивідуально в мікрофон, у супроводі інструмента і без нього, під фонограму. Я використовую це прагнення для розвитку комунікативних здібностей дітей. Вивчений пісенний репертуар, малюки із задоволенням демонструють на святкових ранках, розвагах, концертах. Така робота сприяє розвитку позитивного самовідчуття, що пов'язане зі станом розкутості, впевненості в собі, відчуттям власного емоційного благополуччя, своєї значущості в дитячому колективі, сформованої позитивної самооцінки.

Взаємодія музичного керівника з вихователями та батьками у розвитку співочих навичок

Для успішного оволодіння дітьми співочими навичками необхідна спільна робота музичного керівника вихователів і батьків.

У навчанні дітей співу допомагає робота з батьками. На батьківських зборах розповідаю про те, чому навчаються діти на музичних заняттях, про охорону дитячого голосу. Під час індивідуальних бесід, консультацій пропоную батькам папки - пересувки з рекомендаціями та порадами щодо музичного виховання в сім'ї, а також про розвиток співочих навичок у дошкільників: «Охорона дитячого голосу», «Співайте на здоров'я», «Мелодії для найменших», «Колискові пісні - лірика материнства», «Поради тим, хто хоче навчитися співати». Батьків залучаю до активної участі у підготовці та проведенні свят і розваг. Спільно з батьками проводимо вечори пісні (Музична шоу –программа «Одна родина», конкурс колискової пісні, української народної пісні).

Взаєморозуміння та спільна робота з сім'ями сприяє активізації роботи з розвитку вокально-хорових здібностей дітей, які продовжують розвивати їх у театрі пісні «Любава», музичній та хоровій школі.

Успіх занять неможливий без спільної діяльності музичного керівника і вихователя, який активно допомагає, організовує самостійне музикування дітей в групі.

У роботі з вихователями використовую відкриті перегляди («Подорож Язичка», «Всім нам пісні співати не лінь» та інші), консультації («Поради дорослим по охороні голосу дітей дошкільного віку», «Хороводні ігри у роботі з дітьми молодшого та середнього віку», та інші), бесіди, круглий стіл, семінари, в процесі яких педагогів ознайомлюю з вимогами програми, методами і прийомами навчання дітей співу. З кожним вихователем

індивідуально розучую пісенний репертуар, даю рекомендації з використання знайомого музичного репертуару під час інших занять та в повсякденному житті.

Вихователі надають дієву допомогу в навчанні дітей співу, вони вміло організують предметно-розвиваюче середовище для розвитку музичних здібностей дітей. В групах є магнітофони, диски з музикою для дітей: колискові пісні, музика різного характеру. Вихователі проводять з дітьми музично-дидактичні та хороводні ігри зі співом, включають пісні в повсякденне життя дошкільників. Завдяки наявності в кожній групі вокального дидактичного матеріалу (картинки, схеми-алгоритми, збірки пісень), вихованці можуть займатися самостійною вокальною діяльністю, організувати сюжетно-рольові ігри з вокальної тематикою (концерти, свята в лялькової сім'ї, музичні заняття в ляльковому дитячому садку), окрім того діти часто співають спонтанно у самостійній діяльності, у режимних моментах, у вільній грі.

Додатки

Програма вокально-хорового гуртка «Іскринки»

Пояснювальна записка

Програма вокального гуртка розрахована на підготовку дітей старшого дошкільного віку. Наповнюваність гурткової групи – 10-12 осіб

(найменша кількість дітей- 8). Програма розрахована на один рік навчання. Вокальний спів сприяє координуванню слуху, голосу, розвитку вокально-технічних навичок, розвитку дихання, гнучкості голосу.

Керівнику гуртка необхідно (враховуючи особливості вікової фізіології та психології дітей) підтримувати та заохочувати прагнення гуртківців до самостійного співу та створення власних пісень.

Важливе місце надається участі в концертах, оглядах, конкурсах. Корисно практикувати індивідуальне виконання та інсценізації пісень і виконання ритмічних рухів під музику.

Програма гуртка ознайомить вихованців з циклічними сучасними творами.

Організаційно-методичні рекомендації.

Навчально - виховний процес вихованців вокального гуртка має допомогти визначенню інтересу до пісні, музики, що сприятиме в подальшому профільному навчанню і формуванню цілеспрямованої особистості.

Теми навчально - тематичного плану вокального гуртка використовуватимуться на заняттях протягом навчального року. Важливим є залучення вихованців до участі у міських конкурсах, фестивалях, масових заходах. У цей час відбувається також інформаційний обмін, що сприяє розвитку особистості вихованця.

В процесі навчання передбачено також вивчення ритмічних рухів, хореографії. Під час занять із вихованцями використовуються різні форми і методи навчання: групові, індивідуальні.

Мета: розвивати вокальні дані дітей, їх музичні, артистичні здібності.

Навчити витончено користуватися інтонаціями, жестами та пантомімою, передавати характер пісень, вміло використовувати діапазон дитячого голосу, вокал та хореографію. Збагачувати мову виконавців образними висловами, розвивати пам'ять, художньо - естетичні смаки та вподобання. Спонукаати дітей до музичної творчості.

Участь у вокальному гуртку: його буднях й святах є доброю школою навчання дітей спілкуванню, а виступи на концертах - джерелом радості й натхнення.

Орієнтовний навчальний план роботи гуртка:

Жовтень	<p>1.Розширювати діапазон дитячого голосу. Виконувати поспівки на звук «ля», «у», «о», «а». Розучити розспівки: «Дибидибиди», «Микрокуємо».</p> <p>2.Сприяти засвоєнню інтонаційних оборотів,інтервалів в пісні «Хмарка», сл. і муз Н. Май.</p> <p>3.Вчити співати, протягуючи довгі звуки,чітко промовляючи слова в пісні «Хмарка», сл. і муз Н. Май.</p>
Листопад	<p>1.Вчити співати дітей з різною динамікою. Закріпити вміння розрізняти довгі та короткі звуки в пісні «Хмарка», сл. і муз Н. Май</p> <p>2.Розучити розспівку «Різні голоси» та пісню «Мир вам, люди», сл. Б. Савельєва, муз. М. Пляцковського. Вчити інтонаційно правильно співати мелодію,чітко і правильно промовляти слова.</p> <p>3.Вдосконалювати вміння співати з музичним супроводом, без нього,прислухаючись до звучання свого голосу,вчити поєднувати рухи і спів під час виконання пісні «Хмарка», сл. і муз Н. Май.</p> <p>4.Вчити утримувати інтонацію наодному звуці,виконуючи поспівку на складі «ля», «льо», «лу». Робота над музично-ритмічними рухами до пісні «Мир вам, люди», сл. Б. Савельєва, муз. М. Пляцковського.</p>

Грудень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розучити розспівку «Тук, тук, чобіток» та пісню «Завітала зимонька», автор невідомий. Вчити співати окремі склади, короткі музичні фрази, музичні речення, точно відтворювати кожен звук в пісні. 2. Вчити поєднувати рухи і спів під час виконання пісні «Завітала зимонька», автор невідомий. 3. Вчити відбивати ритмічний малюнок мелодії пісні «Завітала зимонька», а також відбивати ритмічну послідовність за допомогою оплесків та притупів. 4. Співати пісню «Завітала зимонька» виразно, емоційно, в характері, у супроводі.
Січень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розучити розспівку «Я пою» та пісню «Пісня про дружбу», сл. М. Ясакова, муз. О.Янушкевич. Вчити інтонаційно правильно співати мелодію пісні, чітко промовляти слова, м'яко закінчення. 2. Вчити витримувати паузи, правильно витримувати ритмічний малюнок мелодії, робити логічні наголоси у відповідності з текстом пісні «Пісня про дружбу», сл. М. Ясакова, муз. О. Янушкевич. Розвивати вміння співати легким, рухливим звуком та наспівно, широко під час виконання пісні. 3. Розучити музично - ритмічні рухи до пісні «Пісня про дружбу», та розвивати вміння поєднувати спів із рухами.
Лютий	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формувати правильну артикуляцію в пісні «На крилах пісні», муз. М. Ведмедері. Розвивати вміння дитини розрізняти високі і низькі звуки. 2. Продовжувати розучувати розспівки: «Я співаю...», «Сходишки» та пісню «На крилах пісні», муз.М. Ведмедері. Вчити поєднувати поступовий стрибковий рух мелодії разом з диханням. 3. Вчити співати різною динамікою, в повільному та швидкому темпі з музичним супроводом та без нього. 4. Робота з мікрофоном, спів під фонограму.

Березень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розучити розспівку «Музичні інструменти», пісню «Краплинки», сл і муз. Н. Май. Вчити правильно інтонувати мелодію, чітко промовляти слова. 2. Вчити точно влучати на перший звук мелодії після музичного вступу, сприяти засвоєнню інтонаційних оборотів та інтервалів в пісні «Краплинки», сл і муз. Н. Май. 3. Розучити музично-ритмічні рухи до пісні «Краплинки», сл і муз. Н. Май.
Квітень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширювати діапазон дитячого голосу за допомогою розспівки «Коло млина яворина», виконуючи її на склади «ля», «лю». Розучити пісню «Олівці», сл. Н.Свойкіна, муз. Н.Антоник. Вчити поєднувати поступовий, стрибковий рух мелодії разом з диханням. 2. Вчити співати пісню з різною динамікою, в повільному та швидкому темпі, з музичним супроводом та без нього. 3. Вчити співати з мікрофоном під фонограму, поєднувати спів і рухи
Травень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розучити пісню «Нова Україна», сл. В. Мельникова, муз. О. Бурміцького. Вчити правильно співати мелодію, чітко вимовляти слова. 2. Робота над дикцією, формування правильної артикуляції в пісні. 3. Робота над диханням. Вчити брати дихання між короткими музичними фразами, протягуючи довгі звуки . 4. Співати природним голосом без крику та напруги, розучити рухи до пісні.

Параметри та критерії оцінювання знань та умінь дітей щодо засвоєння програми гуртка:

Дитина знає	Дитина вміє
<ul style="list-style-type: none"> • що таке постава співака • про роль дихання у співі, • про роль дихання у співі, • що таке ланцюгове дихання • засоби музичної виразності • що таке спів в ансамблі • що таке тверда і м'яка атака звуку • правила охорони голосу 	<ul style="list-style-type: none"> • співати чисто і злагоджено із супроводом та без нього • самостійно виразно та усвідомлено співати пісні різного характеру • імпровізувати на віршовані тексти • вільно і невимушено виконувати пісні з рухами • володіти співочим диханням, фразуванням. • у виконанні розкрити зміст пісні, її душу

Використані джерела:

1. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»/О.І.Білан; за аг.ред. О.В.Низковської.-256 с.
2. Ємельянов В.В. Фонопедический метод формирования певческого голосообразования. Методичні рекомендації для вчителів музики. Новосибірськ, «Наука», 1991.
3. Лашенко А.П. Хоровая культура: аспекты изучения и развития. Київ «Музична Україна», 1989.
4. Г.П. Стулова «Розвиток дитячого голосу у процесі навчання співу»(Москва, видавництво «Прометей» МПГУ ім. В.І. Леніна, 1992 р.).
5. Г.А. Струве «Шкільний хор» (Москва, Просвітництво, 1981р.)

Картотека дидактичних ігор

№ п/п	Назва гри	Мета
1	«Сонечко і дощик»	Виявляти вміння дітей сприймати та розрізняти різний характер музики (весела , сумна)
2	«Знайди, з якого віконця лунає музика»	Визначити рівень знань дітей про різний характер музики (весела, сумна), вміння визначати темп (швидка чи повільна) та динаміку (голосна чи тиха) музики
3	«Метелики»	Виявити знання дітей про структуру музичного, вміти виділяти вступ та закінчення музичного твору, визначати, скільки частин має твір (1 чи 2)
4	«Сходинки»	Визначити вміння дітей розрізняти висоту звуку та напрямок руху мелодій (вгору, униз, стоїть на місці)
5	«Пісенний годинник»	Перевірити рівень розвитку музичної пам'яті (правильно впізнавати пісню за вступом або фрагментом мелодії)
6	«Музична драбинка»	Визначити вміння дітей сприймати та розрізняти послідовність у трьох, чотирьох, п'яти ступенях ладу
7	«Музичні кола»	Виявити рівень розвитку ритмічного слуху, вміння відтворювати ритмічний малюнок різними засобами
8	«Чий це голосок»	Вчити дітей розрізняти музичні звуки за висотою, чисто інтонувати мажорний тризвук.
9	«Пісенька телефону»	Розвивати вміння розрізняти та відтворювати звуки різної тривалості
10	«Пригостимо	Розвивати здатність розрізняти та відтворювати

	зайчика»	звуки різних тривалостей
11	«Папуго, повторюй за мною»	Розвивати уміння розрізняти та відтворювати звуки різної висоти
12	«Сова та зозуля»	Розвивати уміння розрізняти та відтворювати звуки різної висоти
13	«Тихо-голосно»	Вправляти в умінні визначати на слух силу звучання музичних творів, співвідносити її зі схемами та відтворювати при допомозі оплесків долонями. Розвивати увагу, музично-сенсорні здібності
14	«Тупотушечки»	Вправляти в умінні відстукувати різні ритмічні рисунки, дублювати ритм, який продемонстрував музичний керівник. Розвивати увагу, музично-сенсорні здібності
15	«Музичні ляльки-неваляйки»	Розвивати в дітей звуковисотний слух, пам'ять, увагу; вчити розрізняти напрямок руху мелодії; закріплювати вміння сприймати на слух та визначати кількість звуків (один, два, три) під час звучання інтервалів та тризвуків.

Календарний план роботи гуртка вокально-хорового співу «Іскринки»

Заняття 1/2

Тема заняття: «Зустріч із піснею»

Мета: розвивати вокально-хоровий слух, мислення; вчити розрізняти висоту звуків; виховувати бажання займатись та відвідувати заняття гуртка.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, аудіо диск із записом пісні, музично-дидактичний посібник «Чий це голосок?»

Хід заняття.

1. Музичне привітання «Добрий день» - познайомити з текстом та розучити мелодію в низхідному напрямку.
2. Розспівка «Диби-диби» - ознайомлення із вправою; вчити виконувати розспівку на звук «ля».
3. Пісня «Хмарка», сл. та муз. Н. Май – розучити пісню, сприяти засвоєнню інтонаційних оборотів, інтервалів у пісні.
4. Музично-дидактична гра «Чий це голосок?» - вчити розрізняти звуки за висотою.
5. Музична кінцівка заняття – поспівка «До побачення!»

Заняття 3/4

Тема заняття: «Художній образ пісні»

Мета: розвивати вокально-хоровий слух, розширювати діапазон дитячого голосу; вчити виразно передавати, засобами співу, художній образ пісні; виховувати позитивні емоції у процесі заняття.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, аудіо диск із записом пісні, музично-дидактичний посібник «Чий це голосок?»

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - розширювати діапазон дитячих голосів, завдяки виконанню в різних тональностях.
2. Розспівка «Диби-диби» - робота над чистотою інтонування.
3. Дихальна вправа «Аромат квітки» - вчити правильно користуватись диханням під час співу.

4. Пісня «Хмарка», сл. та муз. Н. Май – вчити співати без напруги голосових зв'язок, без крику; розвивати чистоту інтонування; вчити співати виразно, емоційно, в характері, передавати художній образ пісні.

5. Музичне закінчення заняття – поспівка «До побачення».

Заняття 5/6

Тема заняття: «Диво звуки»

Мета: розвивати вокальні навички; вчити вслухатись в текст пісні, в її характер; виховувати позитивне ставлення до «світу звуків».

Обладнання: фортепіано, музичний центр, аудіо диск із записом пісні, звуків природи, музичні інструменти (виготовлені за методикою К.Орфа).

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день»- розширювати діапазон дитячих голосів, завдяки виконанню в різних тональностях.

2. Розспівка «Дибидиби» - працювати над чистотою інтонування та над дикцією. Ознайомлення із розспівкою «Ми крокуєм...»

3. Дихальна вправа «Аромат квітки» - розвивати вміння правильно дихати та використовувати повітря під час співу.

4. Слухання аудіо запису звуків природи – вчити дітей добирати інструмент, який може відтворити певний звук природи.

5. Пісня «Хмарка», сл. та муз. Н. Май – працювати над наспівністю; вчити передавати характер твору, супроводжувати спів грою на ДМІ.

6. «Мир вам, люди», сл. Б.Савельєва, муз. М.Пляцковського - знаомтво з піснею, розучування тексту та мелодії. Розвивати чистоту інтонування, дикцію.

7. Музичне закінчення заняття – поспівка «До побачення».

Заняття 7/8

Тема заняття: «Музичний ритм»

Мета: розширити знання дітей про музичний ритм; навчити визначати ритмічний малюнок у вокальних творах; виховувати інтерес до пісенної діяльності, до музичної творчості.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, аудіо диск із записом пісні, картки до музично-дидактичної гри «Пісенька телефону».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день»- розвивати чистоту інтонування, дикцію, ритмічність.
2. Розспівка «Ми крокуєм» - працювати над чистотою інтонування та над дикцією. Ознайомлення із розспівкою «Різні голоси» - вчити дітей правильно формувати голосні звуки під час інтонування.
3. Музично-дидактична гра «Пісенька телефону»- розвивати вміння розрізняти звуки різної тривалості; вчити відтворювати нескладні ритмічні малюнки за допомогою оплесків.
4. Пісня «Хмарка», сл. та муз. Н. Май – вчити інтонаційно чітко відтворювати ритмічний малюнок пісні; розвивати чистоту інтонування, дикцію.
5. Пісня «Мир вам, люди», сл. Б.Савельєва, муз. М.Пляцковського - розвивати чистоту інтонування, вміння ритмічно точно прослухувати ритмічний малюнок пісні, вдосконалювати вміння співати під супровід фонограми.
6. Музично-ритмічні рухи – розвивати творчість дітей у підбиранні рухів до пісень.
7. Музичне завершення заняття – поспівка «До побачення».

Заняття 9/10

Тема заняття: «Динаміка у вокально - хоровій роботі»

Мета: розвивати вокально-хорові навички, вчити розуміти значення терміну «динаміка» та вміло користуватись ним під час співу; виховувати вокально-хорову культуру.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, картки до музично-дидактичної ігор «Пісенька телефону» та «Тихо-голосно».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - налаштування дітей на плідну роботу.

2. Розспівка «Ми крокуєм» - розвивати координацію слуху з голосом, виразність співу; «Різні голоси»- працювати над виробленням вокально-технічних навичок.
3. Музично-дидактична гра «Пісенька телефону» - ознайомлення дітей із терміном «динаміка»;
4. Музично-дидактична гра «Тихо-голосно» - вчити відтворювати звуки різні за силою звучання, відтворювати голосом певну динаміку, зображену на картці.
5. Пісня «Мир вам, люди», сл. Б.Савельєва, муз. М.Пляцковського – розвивати вміння виконувати пісню у відповідній динаміці; збагачувати вокально-хорове виконання пісні динамічними відтінками. Розвивати вміння виконувати пісню під супровід фонограми.
6. Пісня «Завітала зимонька», автор невідомий - вчити правильно брати дихання, працювати над чистотою інтонування, над виразністю співу кожної фрази окремо.
7. Музичне завершення заняття – по співці «До побачення».

Заняття 11/12

Тема заняття: «Про що розповідає пісня?»

Мета: розвивати артистичні здібності та інтерес до пісенної творчості; виховувати потяг до пісні, музичну пізнавальну активність, музично-естетичні почуття.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека .

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - налаштування дітей на плідну роботу.
2. Розспівка «Різні голоси» - працювати над дикцією, вчити правильно користуватись артикуляційним апаратом;
«Тук, тук, чобіток» - формувати правильну артикуляцію, розширювати діапазон дитячого голосу.
3. Пісня «Завітала зимонька», автор невідомий» - вчити правильно брати дихання, працювати над чистотою інтонування, над виразністю співу кожної

фрази окремо. Закріпити вміння дітей поєднувати спів, рухи і музику. Робота над образним виконанням пісень.

4. Музичне завершення заняття – по співка «До побачення».

Заняття 13

Тема заняття: «Розвиток творчості засобами пісні.»

Мета: розвивати творчі здібності дітей, вокально - хорові навички, розширювати та закріпити елементарні правила співу, виховувати емоційний відгук на музику.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, музично-дидактична гра «Упізнай, хто це?».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день»- налаштування дітей на плідну роботу.
2. Розспівка «Різні голоси» - вдосконалювати чистоту інтонування, дикцію, дихання;
«Тук, тук, чобіток» - розвиток та закріплення музичного слуху на ладовій основі.
3. Пісня «Завітала зимонька» - закріпити вміння поєднувати рухи і спів під пісні; вчити відбивати ритмічний малюнок мелодії пісні, відбивати ритмічну послідовність за допомогою оплесків та притупів. вчити співати виразно, емоційно, в характері, у супроводі фонограми.
4. Музично-дидактична гра «Упізнай, хто це?» - розвивати здатність дітей створювати музично - ігрові образи.
5. Пісня «Пісня про дружбу», сл. М.Ясакова, муз. О.Янушкевич.– розучування тексту та мелодії; розвивати чистоту інтонування, дотримання чіткого ритму.
6. Музичне завершення заняття – по співка «До побачення».

Заняття 14/15

Тема заняття: «Інтоніяція, жестикуляція, пантоміма»

Мета: розвивати вміння дітей використовувати способи зображення образів; вчити вміло користуватися інтонаціями, жестами та пантомімою; виховувати

емоційність, рухову пластичність.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека.

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - підготовка до вокально-хорової роботи.
2. Розспівка «Різні голоси»- працювати над виробленням вокально-технічних навичок.
«Тук, тук, чобіток» - розвивати вокально-творчі здібності під час звуконаслідування.
3. Пісня «Пісня про дружбу», сл. М.Ясакова, муз. О.Янушкевич – вчити витримувати паузи, правильно витримувати ритмічний малюнок мелодії, робити логічні наголоси у відповідності з текстом пісні.
4. Пісня «Завітала зимонька» – розвивати ансамблевий спів, розвивати вміння співати в унісон; працювати над пофразовим диханням. Вчити співати різною динамікою, в повільному та швидкому темпі з музичним супроводом та без нього.
5. Музичне завершення заняття – поспівка «До побачення».

Заняття 16/17

Тема заняття: «Інтонація, жестикуляція, пантоміма»

Мета: закріпити вміння використовувати знайомі способи зображення образів, витончено користуватися інтонаціями, жестами та пантомімою, передавати характер пісень. Збагачувати мову дітей образними висловами, розвивати пам'ять, художні естетичні смаки та вподобання.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека.

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - підготовка до вокально-хорової роботи.
2. Розспівка «Тук, тук, чобіток» - Розширювати діапазон дитячого голосу. Виконувати поспівки на звук «ля», «у», «о», «а».
3. Пісня «Завітала зимонька» – вдосконалювати вміння співати з музичним супроводом, без нього, прислухаючись до звучання свого голосу, вчити поєднувати рухи і спів.

4. Пісня «Пісня про дружбу», сл. М.Ясакова, муз. О.Янушкевич – розвивати вміння співати виразно, емоційно, в характері під фонограму. Вчити поєднувати спів і рухи.

5. «На крилах пісні», муз. М. Ведмедері - розучити мелодію, вчити чітко вимовляти слова. Робота над дикцією, формування правильної артикуляції в пісні.

6. Музичне завершення заняття – по співка «До побачення».

Заняття 18/19

Тема заняття: «Структура музичного твору»

Мета: розвивати вміння дітей чисто інтонувати інтервали та інтонаційні обороти; вчити співати з різною динамікою; виховувати музичний інтерес, потяг до співу.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, атрибути до музично-дидактичної гри «Різноколірні кубики».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - підготовка до вокально-хорової роботи.
2. Розспівка «Я пою» - працювати над дикцією, вмінням протяжно інтонувати звуки; розвивати чистоту інтонування тризвуку.
3. «На крилах пісні», муз. М. Ведмедері – робота над диханням; розвивати вміння розподіляти дихання на всю музичну фразу; вчити брати дихання між музичними фразами, протягуючи довгі звуки
4. Пісня «Пісня про дружбу», сл. М.Ясакова, муз. О.Янушкевич - вчити поєднувати поступовий стрибковий рух мелодії разом з диханням. Робота над окремими інтервалами, музичними фразами.
5. Музично-дидактична гра «Різноколірні кубики» - формувати вміння розрізняти частини твору (його структуру).
6. Музичне завершення заняття – по співка «До побачення».

Заняття 20/21

Тема заняття: «Формування понять способів відтворення звуків»

Мета: розвивати вміння дітей чисто інтонувати інтервали та інтонаційні

обороти; вчити співати з різною динамікою; виховувати музичний інтерес, потяг до співу.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, атрибути до музично-дидактичної гри «Ріноколірні кубики»

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день»- підготовка до вокально-хорової роботи.
2. Розспівка «Я пою» - працювати над дикцією, вмінням протяжно інтонувати звуки; розвивати чистоту інтонування тризвуку.
3. Пісня «Пісня про дружбу», сл. М.Ясакова, муз. О.Янушкевич– закріпити вміння дітей поєднувати танцювальні рухи із вокальним виконанням, ансамблеве виконання.
4. «На крилах пісні», муз. М. Ведмедері - вчити поєднувати спів із виконанням танцювальних рухів. Розвивати навички виконання твору з мікрофоном, під супровід фонограми.
5. Музичне завершення заняття – поспівка «До побачення».

Заняття 22/23

Тема заняття: «Весняний настрій у музиці»

Мета: Розвивати вміння передавати голосом характер і настрої пісні. Вчити співати виразно, без напруження, інтонаційно чисто. Виховувати виконавську культуру.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, атрибути до музично-дидактичної гри «Чарівна музична квіточка».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день»- розширювати діапазон дитячих голосів, завдяки виконанню в різних тональностях.
2. Розспівка «Музичні інструменти»- розвивати вокально-хорові навички, правильне звукоутворення. Формувати правильну співацьку поставу. Працювати над артикуляцією приголосних. Вчити правильно формувати голосні звуки під час співу.
3. Пісня «Краплинки», сл і муз. Н.Май–ознайомлення з текстом та музикою,

бесіда за змістом та характером твору. Вчити правильно інтонувати мелодію, чітко промовляти слова.

4. Музично-дидактична гра «Чарівна музична квіточка» - розвивати вміння визначати характер, темп та динаміку музичного твору, використовувати в мовленні музичні терміни.

5. Музичне завершення заняття – по співка «До побачення».

Заняття 24/25

Тема заняття: «Весняні ритми».

Мета: розвивати вміння дітей чисто інтонувати інтервали та інтонаційні обороти, ансамблеве виконання. Вчити правильно формувати голосні звуки під час співу.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, атрибути до музично-дидактичної гри «Ритмічні загадки».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - організаційний момент.
2. Розспівка «Музичні інструменти» - вчити дотримуватись ритмічного малюнка мелодії, за допомогою голосу робити логічні наголоси.
3. Пісня «Краплинки», сл і муз. Н.Май – практикувати індивідуальний та груповий спів; розвивати вокально-творчі здібності, чистоту інтонування; робота над виразністю, злагодженим та невимушеним співом.
4. Музично-дидактична гра «Ритмічні загадки» – розвивати ритмічний слух, вміння відтворювати оплесками різні ритмічні малюнки.
5. Музичне завершення заняття – по співка «До побачення».

Заняття 26

Тема заняття: «Висота польоту музичних звуків».

Мета: розвивати музичний слух дітей на ладовій основі, розвивати діапазон голосу; збагачувати слуховий досвід дітей – вслухатись у звучання різних регістрів; стимулювати задоволення від музичних занять.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, атрибути до музично-дидактичної гри «Сова та зозуля».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день»- зосередження уваги дітей на вокально-хоровій діяльності.
2. Розспівка «Музичні інструменти»- розвивати відчуття ритму та музичної пам'яті, чистоту інтонування, діапазон голосу.
3. Розспівка «Сходинок» - розвивати плавне звуковедення, розширювати діапазон дитячих голосів; працювати над своєчасним початком співу.
4. Пісня «Краплинки», сл і муз. Н.Май–розвивати ансамблевий спів, вміння співати в унісон; працювати над виразністю виконання.
5. Музично-дидактична гра «Сова та зозуля» – розвивати вміння розрізняти та відтворювати звуки різної висоти.
6. Музичне завершення заняття – по співак «До побачення».

Заняття 27/28

Тема заняття: «Музично-образне мислення».

Мета: розвивати вокально-хорові навички, здібності дітей до музично-образного мислення; вчити розуміти зміст музичних творів; виховувати бажання займатись вокально - хоровою діяльністю.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, слайд-презентація до пісні «Африка».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день»- формувати тісний взаємозв'язок, співпрацю між дорослим та дітьми.
2. Розспівка «Коло млина яворина»- розучування тексту розспівки у вигляді скоромовки; розвивати чистоту інтонування, чітку дикцію.
3. Розспівка «Сходинок»- вдосконалювати чистоту інтонування, дикцію, дихання.
4. Пісня «Олівці», сл. Н.Свойкіна, муз. Н.Антоник – познайомити з піснею (перегляд слайдпрезентації), розвивати чистоту інтонування першого куплету, слідкувати за правильною співацькою поставою.
5. Музично-рухова творчість – сприяти руховій активності, самостійності та

творчості у процесі вигадування рухів до змісту пісні; виховувати бажання творити.

6. Музичне завершення заняття – поспівка «До побачення» - розвивати вміння спілкуватись пісенним діалогом.

Заняття 29/30

Мета: розвивати інтерес до співу, відчуття ритму, темпу, музичного слуху; формувати поняття способів відтворення музичних звуків «legato», «staccato»; виховувати емоційність, рухову пластичність, творчу уяву.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, фонотека, музично-дидактична гра «Музична драбинка».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - підготовка, активізація дітей до заняття.
2. Розспівка «Коло млина яворина» - розвивати чистоту інтонування, чітку дикцію; працювати над формуванням голосних звуків, над ритмічністю.
3. Розспівка «Сходишки» - розвивати чистоту інтонування, вправляти над чистотою співу та над формуванням голосних звуків.
4. Пісня «Олівці», сл. Н.Свойкіна, муз.Н.Антоник – вправляти в умінні утримувати інтонацію на одному звуці; працювати над чистотою співу, дикцією та над формуванням голосних звуків.
5. Музично-дидактична гра «Музична драбинка» - вчити дітей розрізняти послідовність руху мелодії у трьох, чотирьох, п'яти ступенях ладу.
6. Музично-ритмічна діяльність – розвивати емоційний відгук на музику, відчуття характеру пісні та єдності музики та рухів.
7. Музичне завершення заняття – поспівка «До побачення» - продовжувати розвивати вміння спілкуватись пісенним діалогом.

Заняття 31/32

Тема заняття: «Веселі нотки».

Мета: розвивати чистоту інтонування у хоровому та сольному виконанні; вчити визначати висоту ноток; вчити розуміти зміст та характер пісні; виховувати інтерес та любов до пісні.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, музико-дидактична гра «ляльки-неваляйки».

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - розвивати вміння чисто інтонувати низхідну мелодію.
2. Розспівка «Ми крокуєм» - розучування тексту розспівки у вигляді скоромовки; розвивати чистоту інтонування, чітку дикцію.
3. Пісня «Нова Україна», сл. В. Мельникова, муз. О. Бурміцького – знайомство з піснею; розвивати чистоту інтонування першого куплету, вчити правильно та вчасно брати дихання, слідкувати за співочою поставою.
4. Музичне завершення заняття – поспівка «До побачення».

Заняття 33/34

Тема заняття: «Пісенна подорож».

Мета: розвивати вокально-хорові навички, увагу, пам'ять, розширити та закріпити елементарні правила співу; виховувати емоційний відгук на знайомі пісні.

Обладнання: фортепіано, музичний центр, слайд-презентації до вивчених пісень.

Хід заняття.

1. Музичне вітання «Добрий день» - виховувати основи ввічливості.
2. Розспівка «Ми крокуєм» - удосконалювати чистоту інтонування, розширювати діапазон дитячих голосів.
3. Пісня «Нова Україна», сл. В. Мельникова, муз. О. Бурміцького; Пісня «Пісня про дружбу», сл. М.Ясакова, муз. О.Янушкевич; Пісня «Олівці», сл.Н.Свойкіна, муз.Н.Антоник; Пісня «Краплинки», сл і муз. Н.Май – закріпити вокально - хорову та виконавську майстерність; вміння працювати з мікрофоном, співати під фонограму;
4. Музично-дидактична гра «Ляльки-неваляйки» – вчити розрізняти напрямок руху мелодії, розвивати звуковисотний слух, пам'ять, увагу.
5. Музичне завершення заняття – поспівка «До побачення»

Музично-дидактичні ігри для розвитку вокальних здібностей дітей.

Гра «Чий це голосок?»

Мета: вчити дітей розрізняти музичні звуки за висотою, чисто інтонувати мажорний тризвук.

Обладнання: папка - розгортка у вигляді лісової галявини, з будиночком, що має три віконця (розміщені один над одним). Площинні фігурки веселих поросят та вовка (на липучках).

Методика проведення гри. Музичний керівник розповідає, що в будиночку живуть троє веселих поросят. Вони люблять наспівувати свої імена. Наф-Наф, найстарший з-поміж них, має низький голос і живе на першому поверсі. Його пісенька звучит ось так...(проспівує на нотці мі першої октави ім'я поросяти й виставляє його фігурку на відповідному місці). Аналогічно розповідає про середущого брата Нуф-Нуфа (проспівує нотку соль першої октави) та про найменше поросятко Ніф-Ніфа (проспівує нотку сі першої октави). Пропонує дітям проспівати імена поросят та рукою показати, на якій висоті вони в будиночку живуть. Продовжує свою розповідь появою вовка, якого зацікавило, хто тут живе. Пропонує дітям допомогти вовчику визначити, яке з поросяток відгукнулося на його стукіт (програє на фортепіано один із трьох зазначених музичних звуків).

Гра «Пісенька телефону»

Мета: розвивати вміння розрізняти та відтворювати звуки різної тривалості.

Обладнання: іграшковий телефон, комплект карток із зображеннями дзвіночків різної величини.

Методика проведення гри. Музичний керівник пояснює дітям, що телефон

може дзвонити по-різному: коротко «дзінь» (показує картку із зображенням маленького дзвіночка) або протяжно «дзі-і-і-нь» (показує картку із зображенням великого дзвіночка). Музичний керівник виставляє в ряд усі картки із зображеннями дзвіночків різної величини у довільному порядку. Пропонує дітям послухати, яку «пісеньку» телефон видзвонює зараз: вказує по порядку на кожен картку та співає, залежно від того, який дзвіночок зображений на картці, коротко «дзінь» або протяжно «дзі-і-і-нь». Проспівавши «пісеньку» телефону музичний керівник «знімає слухавку» і розмовляє. Потім змінює порядок карток і пропонує комусь з дітей озвучити нову «пісеньку» телефону.

Гра «Пригостимо Зайчика»

Мета: розвивати здатність розрізняти та відтворювати звуки різних тривалостей.

Обладнання: ілюстрація «Ферма», картонна фігурка Зайчика, по вісім довгих та коротких картонних морквинок.

Методика проведення гри. Музичний керівник розповідає: «Сьогодні до нас у групу завітав Зайчик, який дуже любить ласувати морквою. Діти, чи хотіли б ви пригостити Зайчика? Якщо так, спочатку треба витягнути моркву із «землі». Витягнути її не просто, майже як ріпку у відомій казці». Музичний керівник просить дітей йому допомагати: тягне спочатку довгу морквинку, протяжно вимовляючи звук «о-о-о», а потім — коротку морквинку, коротко вимовляючи звук «о». Діти повторюють ці дії.

Гра «Телеконцерт»

Мета: розвивати вміння розрізняти та відтворювати звуки різної висоти.

Обладнання: об'ємна паперова модель «Телевізор», комплект карток «Тварини-співаки»

Методика проведення гри. Музичний керівник пояснює дітям, що у

музичній залі є телевізор, по якому відтепер можна дивитися телеконцерти. А співатимуть для дітей у телеконцертах знайомі тваринки. Пропонує дітям послухати, як співає перший співак (вставляє у «Телевізор» картку із зображенням, наприклад, Півника і виконує на

високій ноті відповідне звуконаслідування). Потім музичний керівник просить дітей допомогти йому озвучити інших співаків. Перед цим попередньо налаштовує дітей на відповідну висоту звука.

Гра «Папуго, повторюй за мною»

Мета: розвивати вміння розрізняти та відтворювати звуки різної висоти.

Обладнання: картонні фігурки персонажів — Хлопчик, Дівчинка, Тато, Мама.

Методика проведення гри. Музичний керівник розповідає, що Папуга може повторювати за людиною слова, фрази. Пропонує комусь з дітей виконати роль Папуги. Музичний керівник обирає картонну фігурку певного персонажа (Хлопчик, Дівчинка, Тато, Мама) та інтонує від його імені фрази на кшталт «Привіт!», «Ура!», «Мені весело!» у відповідному голосовому регістрі. Дитина, яка виконує роль Папуги, має повторювати ці фрази.

Гра «Сова та Зозуля»

Мета: розвивати вміння розрізняти та відтворювати звуки різної висоти.

Обладнання: ілюстрація «Дерево», картонні фігурки персонажів — Сова та Зозуля.

Методика проведення гри.

Перший етап. Музичний керівник розповідає дітям, що у лісі живуть різні птахи, зокрема Сова та Зозуля. Пропонує з'ясувати, хто зараз сидить на нижній гілочці дерева. Діти підходять до ілюстрації «Дерево», де закріплена картонна фігурка Сови. Музичний керівник розповідає дітям, що ця пташка — Сова; демонструє низький голос Сови: «у-у-у» (звуконаслідування на низьких звуках). Потім музичний керівник дістає картонну фігурку Зозулі і розповідає, що ця пташка — Зозуля — має високий голос: «ку-ку» (звуконаслідування на високих звуках). Музичний керівник запитує дітей, на яку гілочку дерева має сісти Зозуля: верхню чи нижню? (Відповіді дітей).

Другий етап. Музичний керівник ділить дітей на дві групи і пропонує першій групі «перетворитися» на совенят, другій — на зозуленят. Пояснює правила гри: якщо совенят кликатиме Сова, треба присісти і відповідати їй на низьких звуках «у-у-у», а якщо зозуленят кликатиме Зозуля, треба піднятися на носочки і відповідати їй на високих звуках «ку-ку». Ролі Сови та Зозулі можуть виконувати музичний керівник або діти.

Гра «Пісенний диск»

Мета: Закріпити знання дітьми програмових пісень. Вчити співвідносити слова, мелодію пісні з картинкою. Розвивати увагу, кмітливість, пам'ять. Виховувати інтерес до пісенної творчості.

Обладнання: 2 картонних диски, скріплені один до одного так, щоб

верхній диск залишався рухомим. Диски поділені на сектори, один із секторів вирізаний. На нижньому диску наклеєні картинки, що відповідають змісту програмових творів.

Методика проведення гри. Музичний керівник пропонує дитині прокрутити диск із заплющеними очима, розглянути картинку, яку виділив відсутній сектор, пригадати пісню, що відповідає даному зображенню та виконати її.

Фестиваль пісенної творчості «У пісні крила виростають»

По центру зали – стіл, на столі мікрофони, магнітофон, навушники, ноутбук.

Під музику до зали забігають учасники фестивалю та сідають на стільчики.

Під музику до зали забігає хлопчик з радіоприймачем.

Хлопчик: Добрий день! Добрий день! Давайте мерщій налаштуємо наш радіоприймач на потрібну хвилю. Зараз розпочнеться цікава передача!

(шукає потрібну радіохвилю на магнітофоні, звучать уривки радіоефірів. Знаходить хвилю. Звучать позивні. Хлопчик виходить із зали)

(Виходять ведучі, сідають за пульт)

Ведучий-хлопчик: Доброго дня, шановні радіослухачі! Ми раді вітати усіх, хто зараз налаштований на нашу хвилю!

Ведуча(дорослий): Наша радіостанція «Веселка FM» на хвилі гарного настрою і сьогодні з вами в прямому ефірі ми, ваші ведучі...

Ведучий: (називає ім'я ведучої)

Ведуча: Та DJ (ім'я ведучого)! Темою нашого першого ефіру ми обрали «Пісенний радіо - бум!»

Ведучий: А чому, власне, «бум»?!

Ведуча: Тому, що саме сьогодні, у дитячому садочку «Лелека» проходить фестиваль пісенної творчості під назвою «У пісні крила виростають». У фестивалі беруть участь найталановитіші вихованці цього закладу, які покажуть свою вокальну майстерність. Репертуар у них різноманітний, а фестивальна програма насичена. І все це разом інакше, як «бум» - не назвеш!

Ведучий : Отже, розпочинаємо наш святковий хіт-парад!

Ведуча: А що взагалі у тебе асоціюється із назвою фестивалю «У пісні крила виростають!»?

Ведучий: Треба подумати... Мабуть політ птаха, перше кохання, гарні дівчатка і звичайно...квіти!

Ведуча: Доречі, про квіти...! Саме про них нам зараз заспіває ... (ім'я солістки).

Ведучий: Зустрічайте! (ім'я солістки) із піснею «Ромашки»!

Пісня «Ромашки», сл. та муз. Р. Галагана

Ведучий: Ось і знову ми в ефірі радіо «Веселка FM»! Далі на нашій хвилі «Прогноз погоди».

(Звучать позивні телепередачі «Прогноз погоди». Виходить ведуча «Прогнозу погоди» та сідає за пульт)

Ведуча: Доброго дня, шановні

радіослухачі. Кілька теплих слів про холодну погоду на 31 січня. Ще вночі небо покрилось хмарами, посилюється вітер, хмарна погода буде триматися до самого вечора. Протягом усього дня очікується дрібний сніг, місцями дощ із мокрим снігом. Доречі - температура повітря сягатиме найвищої позначки таланту, успіху та пісенної творчості! Наразі це вся інформація про погодні умови на сьогоднішній день. «Нехай проблеми та негоди не роблять Вам в житті погоди. До зустрічі!».

Ведуча: Дякуємо! Це був прогноз погоди від «Веселка FM». Та я, все таки думаю, що наших радіослухачів негода не лякає. А учасників фестивалю – тим паче! Адже наші вихованці талановиті, творчі і вони вміють приборкувати хмари за допомогою пісні! Давайте їх послухаємо!

Ведучий: На хвилі «Веселка FM» - вокальна група «Іскринки» із піснею «Хмарка»!

Пісня «Хмарка», сл. та муз. Н.Май.

(під час виконання пісні ведуча прогнозу погоди заходить за ширму)

Ведучий: І знову ми в ефірі! З нами рубрика – «Здорові діти – щаслива родина!»

Ведуча: Здоров'я – запорука вашого успіху! Будьте обережні та уважно стежте за поведінкою свого організму! Проблема зі здоров'ям може виникнути, якщо ви будете погано харчуватись і забуватимете регулярно займатись спортом! Ваш ключ до гарного самопочуття - це усмішка, чудове

почуття гумору, гарний настрій! І завжди пам'ятайте: ми вас любимо!

Ведучий: Правильне та здорове харчування – це, звичайно, класно! Але що ж робити з грибами?!!!

Ведуча: До чого тут гриби?! Ти що, захворів?!

Ведучий: Та ні!!! Я веду мову про ті гриби, що у лісі ростуть! А завдяки нашим чарівним хмаринкам грибів стає все більше і більше!!! Ось, послухайте – навіть на фестиваль завітали!!!

Ведуча: До вашої уваги – квартет «Опеньки» із піснею «Лісові грибочки»!

Пісня «Лісові грибочки», сл. та муз.

Н. Рубальської

Ведучий: Дякуємо усім, хто залишається з нами на хвили «Веселка FM»! В ефірі рубрика «Новини дошкілля»!

Ведуча: Нещодавню дошкільних закладах міста відбулися ранки, присвячені зустрічі Нового 2013 року! Як зазначили місцева преса та масмедіа все відбулося на п'ятизірковому рівні – ялинка, Дід Мороз, Снігуронька... Одним словом – ол інклюзив!!!

Ведучий: Зима це найвеселіша та найказковіша пора року!

Ведуча: На хвилі «Веселка FM» - (ім'я солістки) та вокальна група «Дзвінкі голосочки» із піснею «Зима»!

Пісня «Зима», сл. та муз. Л. Горової

Ведучий: Для тих, хто щойно налаштувався на нашу хвилю, нагадуємо: ви на радіохвилі «Веселка FM»!

Ведуча: За підсумками інтерактивного голосування радіослухачів переможцями сьогоdnішнього святкового ефіру став творчий колектив, який протягом трьох років співав, і приймав участь в міському фестивалі дитячої творчості у вокально-хоровому жанрі! Зустрічайте їх!

Ведучий: Вокально-хорова композиція «Казковий хоровод», у виконанні (ім'я солістки) та вокальної групи «Іскринки»!

Пісня «Казковий хоровод», сл. та муз. Віктора та Віталіни Ніколишених.

Ведуча: А ось у нашому ефірі перші радіослухачі – це друзі вихованців дошкільного навчального закладу «Лелека», які у цьому році вже пішли до школи.

Ведучий: Алло! Ви у прямому ефірі! Слухаємо вас! Алло?!

Голос першокласника (аудіо запис): Доброго дня, шановні радіоведучі та радіослухачі!

Ведучий: Доброго дня! Представтесь, будь ласка!

Першокласник: Мене звать... Я випускник дитсадочка «Лелека». Користуючись нагодою, хочу привітати всіх із прекрасним святом пісні, побажати усім моїм друзям в садочку творчих успіхів, злетів та натхнення! Співайте завжди, хай пісня живе в душі кожного з вас!

Ведуча: І саме зараз, на нашій радіохвилі випускники садочка 2012 із піснею «Дід Мороз»! Зустрічайте!

Пісня «Дід Мороз», сл. та муз. Віктора та Віталіни Ніколишених.

Ведучий: І знову лунає телефонний дзвінок у ефірі...

(до зали, з телефоном у руках, заходить Шапокляк. Голосно розмовляє по телефону)

Шапокляк: Альо! Альо! Це радіо «Веселка»? Что такое?! Всіх вітають, а мене не запрошують?! Мене! Заслужену співачку місцевого масштабу! (до ведучої) Ану! Посунься!

Ведуча: Зачекайте-зачекайте! Добрий день, а ви хто така?

Шапокляк: Я – відома на все місто артистка-вокалістка – Швабра Шаляпіна! Ось так!

Ведуча 2: Ну, шановна, з вашого боку неввічливо прийти посеред свята, не привітатися, штовхатися. Який приклад ви подаєте нашим дітям?!

Шапокляк: Ой-ой-ой, не привіталася! Ну, здрастуйте. Я ж чого завітала - бо також хочу прийняти участь у радіо ефірі. Я знаєте як співаю?! Аж листя на

деревах в'яне! Ось, послухайте! *(наспівує)*

Ведуча: Ну, якщо аж листя в'яне, то це серйозна справа! Скажіть, шановна, а з якого віку ви на професійній сцені?

Шапокляк: Ой, я вже зараз не можу пригадати, а навіщо це вам?

Ведуча: А тому, що зараз на цю сцену вийдуть самі маленькі учасники нашого Фестивалю - це дитячий колектив «Перлинки»!

Ведучий: І виконають вони пісню «Підемо у двір гуляти»! Підтримаємо оплесками найменших учасників фестивалю!!!

(під музику до зали заходять діти II молодшої групи)

Пісня «Підемо у двір гуляти», автори невідомі

Шапокляк: Все! Я зрозуміла! Мені тут немає чого робити! Тут всі дуже талановиті, голосисті... Піду телефонувати до іншої радіостудії, може там я буду зіркою?!

(під музику Шапокляк виходить із зали)

Ведучий : Нагадуємо, що цілодобовий телефон прямого ефіру – 5-17-48!

Ведуча: І знову повертаємось до прогнозу гідрометцентру!

(Звучить музика, виходить синоптик та сідає за пульт)

Ведуча прогнозу погоди: Зима цьогоріч незвичайна, із сюрпризами! Засипає нас снігом, співає хуртовиною, пританцьовує морозом! Прогнозується, що погода, протягом усієї зими, матиме мінливий характер з нестійкою температурою повітря! Атмосферний тиск коливатиметься від пісень сумного характеру до творів веселих та жартівливих! Випаде значна кількість конкурсів та фестивалів, пов'язаних зі значним зростанням талантів саме у цей казковий період року! На сьогодні це вся інформація про погоду взимку.

**Майстер-клас для музичних керівників на тему:
«Нові методи та прийоми вокально-хорової роботи»**

Музичний керівник. Навчання дітей вокально-хорового співу – процес тривалий, складний, вимагає систематичності, послідовності, тому здійснюю його під час групових, індивідуальних музичних занять та занять вокального гуртка.

Перед початком роботи над піснею обов'язково проводжу розспівування, використовуючи власний багаторічний досвід та спираючись на досвід кандидата педагогічних наук, доцента, викладача національного університету ім. І.Огієнка - Мартинюк Л. В., хочу зупинитись на основних принципах мого підходу до роботи із дітьми, тобто на тих пріоритетах, які повинні домінувати в підготовці співаків:

- правильне співацьке дихання;
- точність інтонування;
- чітка вимова, тобто дикція;
- рівність тембру всіх звуків.

Перш за все, давайте привітаємось!

Поспівка «Добрий день»

1. Вправа на дихання:

1) «Аромат квітів»

Музичний керівник. Для того, щоб відчувати правильність вдиху, потрібно розслабитись, стати прямо, руки опущені, виштовхнути залишки повітря(фффф..), повільно набрати носом повітря, ніби вдихаєш запашний аромат квітки (відчувати, як розходиться нижня частина ребер і повітря там ніби займає своє місце, при цьому живіт надувається (6-10 секунд). При закінченні вдиху груди повинні бути при піднятті, а живіт та діафрагма напружені та втягнуті. Потім настає друга частина вправи – затримка дихання (6-10 секунд). Видихати потрібно повільно, без різких товчків, випускати повітря через щільно зімкнені губи (можна поставити палець на відстані 3см, щоб

відчутти щільність повітря, що видихається, потік повітря повинен бути настільки слабким, щоби його майже не відчувалось долонею (6-10 секунд).

Запропонуйте дітям уявити, ніби вони дують на палаючу свічку так, щоб та не згасла. На даному етапі напрямок роботи удосконалювати культуру унісонного співу

2. Ігрові вправи на розвиток чистоти інтонування та звукоутворення.

1). Беру «звук в руки» і як щось матеріальне, передаю його дитині, а вона – іншому, при цьому інтонуючи цей звук (вбудовується унісон), коли всі діти вже «тримають в руках звук» (співають), різко підняти руки вгору, ніби підкидають його вгору, співаючи на октаву вгору і на нюансі форте.

2). Закритий рот – як невеличка чорнильна крапка з'являється «у», що «розпливається, округлюється в «о»; о «поправляється в «а», яке «усміхається» в «е», яке звужується, «худне» в «і», яке поправляється і розширюється в «и» і так в зворотньому напрямку. Всю послідовність проспівуємо на одному звуці.

3) Вправа «Вітер»

На склад «у» діти співають на різні види зміни динамічних відтінків, наприклад :

Наприклад: *pf*

fp

ppf

fpf

4) Ігрова вправа «Ехо»

Я прошу дітей уявити, що вони ніби заблукали в лісі, потім співаю склад «ау», що містить мелодію, побудовану на терції. Цю вправу дітям слід повторювати за музкерівником. Хто заспівав правильно, той знайшовся. Ця

гра включає індивідуальну роботу з вихованцями.

5). Рівність голосу пояснюю дітям, як музичну фразу ,що малюєш пензликом в альбомі або бачиш перед собою проведену рівну лінію.

6). Закінчення музичних фраз – уявляти, що складаєш парасольку.

7) Фонопедичні вправа Віктора Ємельянова. Озвучення вірша О.Вациетіса «У кого що всередині» , яка спрямована на розвиток артикуляційної моторики дихання, гнучкості голосового діапазону, розуміння звукозображальної мови.

8) Вправа на розвиток дикції – вимовляти твердо, широко, наголошуючи перший склад:

пі-бі, пе-бе, по-бо, пу-бу, па-ба, пи-би;

хитро, коротко, пунктирно: фі-фі, фе-фе, фо-фо, фу-фу, фа-фа, фи-фи;

погрозово, злякано: кі-гі, ке-ге, ко-го, ку-гу, ка-га, ки-ги;

піднесено, з піднятими руками: ді-ді, де-де, до-до, ду-ду, да-да, ди-ди;

відривисто(стакато), з підскоком: ті-ті, те-те, то-то, ту-ту, та-та, ти-ти;

пошепки, дуже хитро: ші-жі, ше-же, шо-жо, шу-жу, ша-жа, ши-жи.

9). Мімічний тренінг.

1. Подивитись на себе в зеркало і усміхнутись:

а) як при зустрічі з другом;

б) офіційно, як при церемонії нагородження або при зустрічі з незнайомим;

2. Дивлячись в дзеркало, зобразити здивування:

а). як ніби бачиш щось дуже приємне;

б) як ніби бачиш щось дуже жахливе, відштовхуюче;

Важливо, щоб вам, як глядачеві, подобалось те, що ви бачите в дзеркалі. Особливу увагу приділяйте виразу очей, адже вони, як відомо, дзеркало душі. Очі повинні бути «живими», випромінювати світло, бути джерелом вашої енергетики, передавати всі ваші почуття та емоції глядачеві.

Розспівування:

Вправа №1.

Музичний керівник. Наберіть повітря, зафіксуйте його і на одному диханні

плавно, м'яко, протяжно переходьте від однієї ноти до іншої. Не форсуйте звук, застосовуючи мягку атаку. Темп спокійний, не швидкий. Кожен раз піднімайте мелодію на півтона вгору, але не більше, ніж 5раз.

(лью-лю-лю-лю-лю. і т.д.) на різні склади, також чергуючи лігато і стаккато.

Вправа №2. На розвиток дитячої пісенної творчості. «Заспівай своє ім'я» (з елементами методики К.Орфа)

Музичний керівник. А правила такі: Я, співаючи, запитую ваше ім'я, а ви, співаючи, будете відповідати, при цьому плескати на кожний склад.

Коли діти співають, вони вимушені вимовляти слова протяжно, чітко, а це допомагає правильному їх засвоєнню. Наступна розспівка сприяє розвитку артикуляції, правильному співацькому диханню та координації співу із рухами.

Вправа №3 «Музичні інструменти» побудована на озвученні музичних інструментів (дудочка, балалайка та барабан).

Вправа №4 «Буркотіння» розвиває співацьке дихання, стимулює активну роботу артикуляційного апарату та чистоті інтонування. (Якомога більше набираємо в легені повітря та із силою його випускаємо, тиснучи при цьому потоком повітря губи, здійснюємо вібрацію губ, та одночасно інтонуємо звукоряд із трьох звуків у низхідному порядку.)

Музичний керівник. Дякую всім за увагу, за співпрацю. Надіюсь, що із цього майстер класу ви дізнались про нові методи та прийоми вокально-хорової роботи та візьмете для себе корисні поради та вправи, які допоможуть вам у розвитку вокальних здібностей ваших вихованців.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція)//спецвипуск журналу «Вихователь-методист», 2012.
2. Ветлугіна Н.А. Музичний буквар, М.: Просвіта, 1985.
3. Еманова З . Музично-виконавська діяльність:сучасні підходи //Дошкільне виховання. – 2009. – №3. – С. 10.
4. Ємельянов В.В. Фонопедический метод формування співочого голосоутворення: Методичні рекомендації для вчителів музики. Новосибірськ: Наука. Сиб.відділення, 1991. – 165
5. Кацер О.В.Ігрова методика навчання співу:Музична палітра, С-П-2005р.
6. Мартинюк Л. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Хоровий клас та практикум роботи з хором». Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім.Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський : Сисин О. В. : Абетка, 2014. - 58
7. Орлова Т.Вчимо дітей співати //Музичний керівник. – 2004. – №5,6. – С.21.
8. Тарасова К. До постановки дитячого голосу//Музичний керівник/ - 2005р. №1- с.2
9. Тютюннікова Т.Є. Щоб навчитися співати, треба співати//Музична палітра.- 2004. - №5.
10. Шараєвська І., Степаненко Н. Мовленнєві та музично – рухові вправи за системою Карла Орфа//Музичний керівник. – 2011. – №3. – С. 9 – 14.
11. Шереметьєв С. Т.Хоровий спів в дитячому садку//Музичний керівник- 2005.- №5.